

Školní plán environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty

(na školní roky 2015/2018)

Základní školy a Mateřské školy Jarošov nad Nežárkou

Jarošov nad Nežárkou 136, 378 41

Zpracovala:

Mgr. Eva Vlková, koordinátorka EVVO

A) Obecné informace

1. Stručná charakteristika školy, její zaměření

Typ školy: trojtřídní málotřídní škola s 1. – 5. ročníkem

Počet žáků: 49 (ve školním roce 2015/16)

Počet vyučujících: 4+ 2 asistentky pedagoga + 1 vychovatelka ve školní družině

ZŠ a MŠ Jarošov nad Nežárkou je vesnická málotřídní škola. Její součástí jsou trojtřídní základní škola s pěti ročníky, mateřská škola se dvěma třídami, školní družina a školní jídelna s doplňkovou činností. Do školy dochází hlavně děti z naší obce, ale dojíždějí i někteří žáci z blízkého okolí. Obec se nachází asi 8 km od Jindřichova Hradce, kam odcházejí žáci z pátého ročníku do plně organizovaných škol. Jsme školou rodinného typu, všichni se navzájem dobře známe, naše filosofie se opírá o individuální přístup k žákům a úzkou spolupráci jak žáků navzájem, tak i pedagogů s rodiči.

Školní areál se nachází na kraji vesnice, blízko přírodě, snadno dosažitelné jsou lesy, louky, řeka Nežárka nebo rybníky v okolí obce. U budovy základní i mateřské školy se nacházejí pěkné velké zahrady.

Základní škola má zpracován svůj vlastní Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Učíme se s radostí“, jehož hlavním zaměřením je vzhledem k umístění školy výchova ke zdravému životnímu stylu a ekologická výchova. Vzdělávací program mateřské školy se nazývá „Učíme se o přírodě“ a také je zaměřen směrem k environmentální výchově.

2. Školní koordinátor environmentální výchovy

Mgr. Eva Vlková, absolvent specializačního studia (ustanoven od školního r. 2012/13)

3. Školní tým a vzájemná spolupráce, předávání informací

Základní škola – koordinátor EVVO, ředitelka školy Mgr. Martina Plášilová, třídní uč. Mgr. Jana Dvořáková (zodpovídá např. za sběr léčivých bylin), vychovatelka ŠD Alena Petrášová (zodpovídá za akce EVVO ve ŠD), asistentky pedagoga Erika Zíková a Irena Boudová, školnice Milada Tyšlerová (pomáhá při sběru starého papíru a dohlíží na třídění odpadu)

Vzhledem k tomu, že naše škola je málotřídní, tvoří školní tým EVVO všichni pedagogičtí pracovníci a školnice. Každý je pověřen svými úkoly, za které zodpovídá. Pomáhá dle svých možností a aktuálních potřeb.

Aktuální informace týkající se oblasti EVVO jsou předávány nejen na poradách s vedením školy, ale téměř každodenně při běžném provozu školy.

Mateřská škola – o oblast EVVO se stará vedoucí vychovatelka Mgr. Jana Kümmelová, ostatní pedagogické pracovnice se zapojují dle dohody, možností a aktuálních potřeb v MŠ. MŠ zpracovává vlastní program EVVO.

4. Legislativní a další významné dokumenty pro realizaci výchovy k udržitelnému rozvoji (VUR)

Metodický pokyn MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) z r. 2008, (je přílohou tohoto plánu)

Státní program EVVO a jeho součást Akční plán EVVO na období 2010 – 2012,

Zákon č. 123/1998 Sb., O právu na informace o životním prostředí,

Krajské koncepce EVVO ve všech krajích ČR a další dokumenty.

B) Dlouhodobý plán

1. Cíle environmentální výchovy na naší škole

Cílem našeho působení na žáky je to, aby se děti cítily dobře venku, v přírodě, na zahradě, v lese, na louce... Chtěli bychom přispět k tomu, aby pojem „domov“ pro děti neznamenal jen stěny jejich pokoje či zdi domu, ale rozšířil se směrem do přírodního prostředí, a hlavně - aby zde bylo dětem příjemně a hezky.

Domníváme se, že pokud v dětech budeme pěstovat kladný vztah k přírodě od raného dětství, pak jednou, až dospějí, nebudou ke svému přírodnímu prostředí lhostejné, nebudou se podílet na jeho devastaci, ale naopak – budou ho ochraňovat, vážit si ho a pěstovat.

Těchto cílů bychom chtěli dosahovat především zážitkovým učením přímo v přírodě, umožnit žákům poznávat přírodu všemi smysly.

2. Školní zahrada

Nejbližším „přírodním“ prostředím školy je rozlehlá zahrada nacházející se přímo u školní budovy. To je pro nás nesporně velká výhoda (mnoho škol a školek o toto prostředí přišla). Proto chceme zahradu využívat v maximální možné míře, trávit zde s dětmi co nejvíce času. Rozhodli jsme se jít „**přírodní cestou**“ .

Od roku 2011, kdy náš zřizovatel Obecní úřad Jarošov nad Nežárkou schválil plán revitalizace školní zahrady, doznala zahrada velké změny. Kromě dosazení a obnovení původního ovocného sadu (stáří nejstarších stromů je již více než 50 let) byly vybudovány i některé prvky přírodní zahrady – bylinková spirála, založen trvalkový záhon před vchodem do školy, osazeno kamenné stanoviště, hmyzí hotel, založen pokusný vinohrad, pořízeny komposty atd. Na zahradě byl v letech 2013 – 2014 realizován **projekt „Školní přírodní zahrada – 1. etapa“**, který byl hrazen z revolvingového grantu MŽP. V červnu roku 2015 byla naší zahradě propůjčena prestižní **plaketa „Přírodní zahrada“**. Zavazuje nás k tomu, že nebudeme používat dovezenou rašelinu na zlepšování půdy, nebudeme používat průmyslově vyráběná hnojiva a chemické prostředky na ochranu rostlin.

V tomto započatém směru bychom chtěli pokračovat i nadále. Do zahrady bychom chtěli pořídit **hrací prvky pro děti v přírodním stylu**(finanční prostředky přislíbil zřizovatel Obec Jarošov n. N.) a oddělit zahradu od rušné komunikace vysázením živého plotu z původních jedlých dřevin. To je naším cílem pro nadcházející období. Dále samozřejmě všechny prvky, které se již v zahradě nachází, s dětmi využívat k pozorování, pěstování, práci, zábavě i užitku, pečovat o ně a udržovat je v dobrém stavu, případně podle potřeby doplňovat a obnovovat (závisí na finančních možnostech).

3. Aktivity během vyučování, mimoškolní vyučování

Enviromentální tematika není začleněna do učebního plánu jako samostatný předmět, ale je zařazována do vyučovacích hodin průběžně jako **průřezové téma** (především hodiny prvouky, přírodovědy, vlastivědy, pracovního vyučování, výtvarné výchovy).

Dále je realizována prostřednictvím **jednodenních projektů**, které jsou vybírány s ohledem na aktuální téma (Den stromů, Den vody, Den bez aut, Den zdraví, Uklidíme svět, Třídím, třídíš, třídíme... apod.). Projektů se účastní vždy žáci všech ročníků, kteří pracují ve heterogenních skupinách dětí z různých ročníků. Tento systém se nám osvědčil a napomáhá vzájemné spolupráci, poznávání, starší děti pomáhají a vedou mladší, mladší se učí od starších. Projekty se konají jednou za 2 – 3 měsíce, jejich četnost není závazná.

Škola se v minulých letech zapojila do několika **dlouhodobějších projektů v oblasti EVVO** – Živá zahrada, Děti dětem, aneb Děti pro přírodu. Pokud by se opět naskytla podobná možnost, rádi se zapojíme.

Během každého školního roku by měl každý žák absolvovat **dva výukové programy** realizované externími ekologicky zaměřenými organizacemi, se kterými spolupracujeme. Probíhají buď u nás ve škole nebo blízském okolí nebo se žáci dopravují na místo realizace linkovým autobusem. Výhodou je pro nás dobrá dopravní obslužnost z Jarošova do okolních měst – J. Hradce, Třeboně, příp. Českých Budějovic.

Další formou EVVO a vlastně i jejím vyvrcholením je **několikadenní pobyt** dětí z vybraných ročníků **ve středisku environmentální výchovy** (prozatím Stožec na Šumavě, podobné pobyty však nabízí i různá jiná centra). Je to vlastně intenzivní praktická výuka – zážitková výuka přírodovědné oblasti přímo v terénu, v přírodě a v krásném přírodním prostředí, navíc chráněném.

Příležitostně zařadíme do výuky **exkurzi s přírodovědnou tematikou** (např. návštěva naučné stezky v okolí, záchrané stanice živočichů, ZOO nebo botanické zahrady aj.) Na exkurzích budeme poznávat naše přírodní i kulturní dědictví.

4. Sběry ve škole

I nadále se budeme zaměřovat na **sběry odpadových surovin – starého papíru, novin a časopisů**. Sběry probíhají celoročně a na konci školního roku je objednáno odvoz. Nejlepší sběrači jsou vždy odměněni. Starý papír od nás odebírá společnost FII Group, s. r. o. Protože jsme s touto firmou spokojeni, pravděpodobně s ní budeme spolupracovat i v dalším období. Napomáháme tak recyklaci odpadového materiálu a vedeme děti k šetření surovin.

Dále se budeme též věnovat **sběrům plastových víček** – věnujeme je na charitativní účely. Tradičně sbíráme na podzim **kaštiny a žaludy a sušený šípek**, na jaře **léčivé byliny**,

celoročně **pomerančovou a citrónovou kůru**. V této tradici bychom chtěli pokračovat, přestože množství nasbírané suroviny, hlavně léčivých bylin, se neustále snižuje.

5. Ekologizace provozu školy, třídění odpadů

Snažíme se o snižování množství vyprodukovaného odpadu, hlavně směsného. Již několik let **třídíme odpad** a budeme v tom pokračovat i v příštích letech. Nádoby na tříděný odpad se nacházejí na chodbě, v počítačové učebně i ve třídách a školní družině. K třídění bioodpadu se využívá kompost na zahradě. Průběžně je potřeba s dětmi nacvičovat správné třídění odpadu. Dbát o upřednostňování ekologicky šetrných výrobků ve škole a o celkové zlepšování vnitřního i vnějšího prostředí školy.

Jsme zapojeni do projektu **Recyklohraní, aneb Uklidíme svět**, který řeší zpětný odběr baterií a drobného elektrozařízení. Ve škole máme instalované kartónové krabice na sběr vybitých baterií a nádobu na vysloužilé elektrozařízení. V projektu budeme dále pokračovat.

Při venkovních aktivitách využíváme dešťovou vodu zachycovanou do sběrné nádoby. Při tvoření s dětmi využíváme často přírodních materiálů, dáváme přednost recyklovaným materiálům.

6. Akce pro veřejnost

Pro veřejnost budeme i nadále pořádát v dubnu akci **Den Země** (konala se již třikrát, navážeme na tradici založenou v r. 2013). Tato oslava svátku Země probíhá na školní zahradě a postupně si získává své příznivce. Zvolené téma souvisí s tématem vyhlášeným organizací UNESCO – v minulých letech např. Mezinárodní rok vody, Mezinárodní rok světla a světelných energií.

Druhou akcí, kterou pro rodiče a širokou veřejnost uspořádáme, je **turistický pochod** – buď v podzimním, nebo jarním období.

Bohužel, zájem o tyto akce není ze strany veřejnosti tak velký, jak bychom si představovali. Budeme se proto snažit zvýšit zájem větší osvětou a propagací. Důvody menší účasti na turistickém pochodu však mohou být i finanční – účastníci si sami hradí dopravu, neboť nemáme finanční prostředky na zajištění dopravy zdarma.

7. Spolupráce s jinými subjekty

Český nadační fond pro vydru Třeboň

CEGV Cassiopeia České Budějovice

Hamerský potok, o. s. , Jindřichův Hradec

O. s. Vespolek Jindřichův Hradec

Slavonická renesanční, o. p. s.

Trvalková školka Florianus Jindřichův Hradec

Myslivecké sdružení Jarošov nad Nežárkou

Obec Jarošov nad Nežárkou

Český svaz ochránců přírody

Léčivé byliny Mikeš

FII Group, s. r. o.

aj.

8. Další aktivity

Na konci loňského školního roku se naše škola stala členem **Klubu ekologické výchovy – asociace pedagogů a škol pro environmentální vzdělávání**. KEV se zabývá různými ekologickými aktivitami. Jednou z nich je udělování **titulu „Škola udržitelného rozvoje“**, jehož smyslem je zhodnocení a ocenění environmentálních aktivit škol v regionech ČR. Jedná se vlastně o soutěž, která má 3 stupně. O udělení titulu bychom chtěli požádat do konce prosince 2015.

I v období 2015 – 2018 budeme zapojeni do **sítě M.R.K.E.V.**, která poskytuje Metodiku a realizaci kompletní ekologické výchovy pro školy se zájmem o ekologickou výchovu. Dle konkrétní nabídky a finančních i provozních možností školy se budou pedagogové a koordinátorka EVVO účastnit Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Další konkrétní aktivity stanoví roční plán EVVO, který je rozpracován do jednotlivých měsíců. Jeho sestavováním je pověřena koordinátorka EVVO, po dohodě s ředitelkou školy. Plnění ročního plánu je následně vyhodnocováno ve výroční zprávě školy.

Důležité je **propojení školní výuky s činnostmi školní družiny a mateřské školy (v rámci možností), která je součástí našeho subjektu.**

Tento plán je samostatným dokumentem a zároveň jednou ze součástí dokumentace ZŠ a MŠ Jarošov nad Nežárkou.

V Jarošově nad Nežárkou dne 30. 9. 2015

.....

Mgr. Martina Plášilová, ředitelka školy